

Силабус
навчальної дисципліни
«Журналістський фах: агенційна журналістика»
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «Журналістика»
Спеціальність 061 Журналістика
Галузь знань 06 Журналістика
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Викладач Анжеліка Шульженко
Посилання на сайт <http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-soc-kom/composition-kaf-soc-kom/shulzhenko-anzhelika-serhiivna/>
Контактний телефон 0506405321
E-mail викладача: denisova1108@gmail.com
Графік консультацій П'ятниця, 10.00-12.00, ауд. 404, корпус БДПУ 4

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лабораторні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
5/ 150	Денна - 26	Денна - 24	Денна - 100	залік
	Заочна - 8	Заочна - 6	Заочна - 136	

Семестр: весняний.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: інформаційні агентства, інформаційний продукт, редагування матеріалів інформаційних агентств.

Мета та завдання курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни Журналістський фах: агенційна журналістика ознайомлення із інформаційно-технологічними засадами розвитку й діяльності інформаційних агентств, їх досвідом, місцем і роллю у вітчизняному та світовому інформаційних просторах, вироблення умінь і навичок роботи із новинними матеріалами, засвоєння найважливіших вимог до повідомлень інформаційних агентств, ознайомлення із жанровим потенціалом агенційної журналістики.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни Журналістський фах: агенційна журналістика є познайомити студентів із основними етапами становлення і розвитку інформаційних агентств, їх роллю і місцем у процесах глобалізації:

- установити особливості роботи журналіста для інформаційного агентства;
- надати студентам базові відомості про жанри новинної журналістики, про збагачення інформаційними агентствами жанрової палітри журналістики;
- домогтися розуміння студентами понять «агенційна журналістика», «інформаційний продукт»;
- забезпечити засвоєння студентами принципів побудови повідомлень світових та вітчизняних інформаційних агентств;
- забезпечити засвоєння студентами вимог, які висуваються до матеріалів інформаційних агентств, навчити користуватися жанровим потенціалом;
- ознайомити студентів із структурою та організацією роботи інформаційних агентств;
- навчити редагувати матеріали інформаційних агентств, адаптуючи їх до потреб потенційної аудиторії;
- подбати про перспективне бачення студентами можливостей і проблем глобальних та національних інформаційних агентств в епоху Інтернету.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- особливості роботи інформаційного агентства;
- базові відомості про жанри новинної журналістики, про збагачення інформаційними агентствами жанрової палітри журналістики;

- принципи побудови повідомлень світових та вітчизняних інформаційних агентств.
- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:
- тлумачити поняття «агенційна журналістика», «інформаційний продукт»;
- аналізувати структуру та організацію роботи інформаційних агентств;
- редагувати матеріали інформаційних агентств, адаптуючи їх до потреб потенційної аудиторії.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p>	<p>ПРН 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.</p>

Зміст курсу:

Тема 1. Становлення інформаційних агентств. Інформаційне агентство. Перші українські інформаційні агентства. Форми власності інформаційних агентств. Свобода діяльності інформаційного агентства. Типова структура інформаційного агентства. Продукція інформаційних агентств та її розповсюдження. Аудиторія інформаційних агентств. Принципи роботи інформагентства. Система створення і способи доставки новин. Прес-служби та принципи їх функціонування. Визначення структурно-творчих особливостей повідомлень українських та світових інформаційних агентств.

Тема 2. Сучасний стан розвитку інформаційних агентств. Вплив глобальних трансформацій та інформаційно-комунікаційних технологій на діяльність інформаційних агентств (на прикладі агентства Рейтер). Типологічні характеристики інформаційних агентств. Фотографії інформаційних агентств у структурі їх інформаційних продуктів. Інформаційне агентство як особливий вид ЗМІ. Багатофункціональність сучасних інформаційних агентств.

Тема 3. Роль прес-служби у інформуванні. Історія створення прес-служб. Поняття прес-служби. Структура і принципи організації типової прес-служби. Функції прес-служби. Прес-секретар. Функції прес-секретаря. Речництво у діяльності прес-секретаря. Інформаційна діяльність прес-служби. Форми і методи роботи сучасної прес-служби зі ЗМІ.

Тема 4. Інформаційні агентства в мережі Інтернет. Структура інформаційних інтернет-агентств. Функції мережових інформаційних агентств, особливості. Тематичне розмаїття мережових інформаційних агентств. Аудиторія інформаційних інтернет-агентств.

Тема 5. Національні інформаційні агентства Європи. Особливості зародження та розвитку європейської агенційної журналістики. Провідні європейські інформаційні агентства. Створення повідомлень для інформаційних європейських національних інформаційних агентств. Авторський стиль інформаційних агентств (поради журналістам ІА Рейтер, Франс Прес і т.п.).

Тема 6. Інформаційні агентства Америки. Зародження та розвиток американської агенційної журналістики. Інформаційні агентства США: Асошіейтід Прес (AP), Юнайтід Пресс Інтернешенл (UPI) та ін. Інші інформаційні агентства Америки: Канадіан Пресс, Кубинское информационное агентство (PRENSA LATINA), Теленотісіоса Американа (Télam), Перуанське новинне агентство (ANDINA), Інформекс, Нотімекс. Поради журналістам інформаційних агентств від Асошіейтед Прес.

Тема 7. Інформаційні агентства Азії та Африки. Об'єднання інформаційних агентств. Особливості зародження та розвитку агенційної журналістики країн Азії та Африки. Сучасні агенції Азії: Jiji Tsushin (Дзідзі Цусін), Kyodo Tsushin, Xinhua (СІНЬГУА), United News of India. Сучасні агенції Африки: South African Press Assotiation, МЕНА, Middle East News Agency – (Близькосхідна інформаційна агенція), SAPA (Саус Ефрікен Прес Есоушіейшн, Сапа), UNI (ЮНІ).

Тема 8. Інформаційні агентства України. Характеристика інформаційних агентств України за формою власності. Інформаційні агентства України традиційні та в мережі Інтернет. Написання інформаційних повідомлень для інформаційних агентств України. Формування іміджу України вітчизняними інформаційними агентствами. Іншомовні українські інформаційні агентства.

Тема 9. Правове поле діяльності інформаційних агентств. Світові традиції законодавства щодо інформаційних агентств. Законодавча база діяльності українських інформаційних агентств. Порядок заснування, державної реєстрації та припинення діяльності інформаційних агентств. Суб'єкти діяльності інформаційних

агентств. Відповідальність за порушення законодавства про інформаційні агентства. Міжнародна діяльність інформаційних агентств. Державний реєстр інформаційних агентств України.

Тема 10. Особливості журналістики новин. Формула Квінтіліана. Правило перевернутої піраміди. Значення бекграунду та контексту для розкриття новини. Фактори новинної цінності.

Тема 11. Джерела інформації у роботі інформаційних агентств. Збір зовнішньої інформації. Основні методи збору інформації. Офіційні джерела інформації та структури, що її надають. Рівень компетенції джерела інформації. Власні джерела інформації. Мережа приватних інформаторів. Чутки як джерело інформації та правила і способи їх перевірки. Правила інформаційної роботи журналіста. Використання різноманітних джерел інформації у практиці інформаційних агентств.

Тема 12. Способи вираження позиції інформаційними агентствами. Емоційно-забарвлена лексика у матеріалах інформаційних агентств. Висвітлення агентствами інформації позитивно забарвленою лексикою. Висвітлення агентствами інформації негативно забарвленою лексикою (мова ворожнечі). Висвітлення агентствами інформації нейтрально забарвленою лексикою.

Тема 13. Архітектоніка повідомлень інформаційних агентств. Загальна характеристика структури інформаційного повідомлення сучасних інформаційних агентств. Компоненти повідомлення інформаційного агентства: слаглайн; хедлайн; дейтлайн; лід; саблід; бекграунд. Основні принципи викладу матеріалу інформаційними агентствами.

Тема 14. Інформаційні продукти і жанри інформаційних агентств. Інформаційні жанри як пріоритетні у практиці інформагентств. Зміни у системі жанрів інформаційного агентства. Жанри новин інформаційних агентств.

Методи навчання: розповідь, дискусія, самостійна робота студентів з джерелами.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку.

Система нарахування рейтингових балів для здобувачів ВО денної форми навчання (поточний контроль)

Теми дисципліни:	Вид роботи і максимальна кількість балів за виконане лабораторне завдання			Вид роботи і максимальна кількість балів за виконане практичне завдання			Самостійна робота
	Теоретичні питання	Практичні завдання	Максимально можлива кількість балів за практичне заняття	Теоретичні питання	Практичні завдання	Максимально можлива кількість балів за практичне заняття	
Тема 1.	2	1	3	2	1	3	2
Тема 2.	2	1	3	1	1	2	2
Тема 3.	2	1	3	1	1	2	2
Тема 4.	2	1	3	2	1	3	2
Тема 5.	2	1	3	2	1	3	2
Тема 6.	2	1	3	2	1	3	2
Тема 7.	2	1	3	2	1	3	1
Тема 8.	2	1	3	1	1	2	1
Тема 9	2	1	3	1	1	2	1
Тема 10	2	1	3	1	1	2	1
Тема 11	2	1	3	1	1	2	2
Тема 12	2	1	3	1	1	2	2
Тема 13	2	1	3	1	1	2	2
Тема 14	4	2	6	2	2	4	4

Усього	30	15	45	20	15	35	20
Загалом 45			Загалом 35				20
Загалом 100							

**Система нарахування рейтингових балів для здобувачів ВО заочної форми навчання
(поточний контроль)**

Теми дисципліни:	Вид роботи і максимальна кількість балів за виконане лабораторне завдання			Вид роботи і максимальна кількість балів за виконане практичне завдання			Самостійна робота
	Теоретичні питання	Практичні завдання	Максимально можлива кількість балів за практичне заняття	Теоретичні питання	Практичні завдання	Максимально можлива кількість балів за практичне заняття	
Тема 1.	5	5	10	5	5	10	2
Тема 2.							2
Тема 3.							2
Тема 4.	10	10	10	5	5	10	2
Тема 5.							2
Тема 6.							2
Тема 7.							1
Тема 8.				5	5	10	1
Тема 9	5	5	10				1
Тема 10	5	5	10				1
Тема 11							2
Тема 12							2
Тема 13							2
Тема 14-15							4
Усього	25	25	50	15	15	30	20
Загалом 50			Загалом 30				20
Загалом 100							

Таблиця 5. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64			задовільно
50-57	E (задовільно)		
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел:

Базова

1. Гарматій О. Агенційна журналістика : навчальний посібник / Ольга Гарматій. – Львів : СПОЛОМ, 2015. – 220 с.

2. Недопитанський М. І. Уроки з журналістської практики. Практичний посібник / М. І. Недопитанський, М. А. Карась, В. І. Ільченко. – К.: Україна молода, 2010. – 152 с. (Електронний варіант – http://journlib.univ.kiev.ua/Uroki_journ_praktiki.pdf)
3. Новинна грамотність: онлайн-курс / за заг. ред. Д. Дуцик, Д. Тарадай [Електронний ресурс], 2017. – Режим доступу : <http://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>.
4. Сучасна агенційна журналістика : довідкове видання для студентів Інституту, факультетів, відділень та кафедр журналістики / за заг. ред. В. В. Різуна; упоряд. В. Я. Миронченко; авт.: М. Батіг, С. Воропаєв, В. Ільченко, Т. Майданович, О. Мартиненко, В. Миронченко, М. Сингаївська, О. Харченко, В. Чамара, А. Яковлев. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2010. – 148 с.
5. Технология новостей от Интерфакса : Учеб. Пособие для студентов вузов / В. В. Герасимов, Р. Б. Ромов, А. А. Новиков и др.; под. ред. Ю. А. Погорелого. – М. : Аспект Пресс, 2011. – 159 с.

Допоміжна

6. Державна реєстрація юридичних та фізичних осіб-підприємців // За ред. А. Дашкевича. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – С. 52–172.
7. Доступ до інформації / Гол. ред. В. Сьюмар. – К. : Ін-т масової інформації, 2008 – 46 с.
8. Децик О. Інформаційні агентства світу / Олександр Децик // Україна дипломатична. – 2013. – Вип. 14. – С. 1098–1108.
9. Дурняк Б. Видавничо-поліграфічна галузь України : стан, проблеми, тенденції : статистично-графічний огляд / Б. В. Дурняк, А. М. Штангерт, О. В. Мельников. – Львів : Українська академія друкарства, 2006. – С. 9–63.
10. Егоров А. Информационные агентства на рынке экономических новостей Германии : специфика, основные закономерности развития и особенности стилистики : автореф. дис... канд. филол. наук. – М., 2001. – 25 с.
11. Закон України “Про інформаційні агентства” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80>.
12. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2000. – 180 с.
13. Каппон Р. Настанови журналістам Ассошіейтед Пресс : професійний поради́ник / Р. Каппон. – К. : Видавничий дім Києво-Могилянська академія, 2005. – 158 с.
14. Лашук О. Принципы и приемы редактирования материалов информационных агентств (на примере сообщений ИТАР-ТАСС, РИА Новости, Интерфакс) : автореф. дис. ... канд. фил. наук. – М., 2003. – 26 с.
15. Лашук О. Редактирование информационных сообщений : учебное пособие для студентов вузов / О. Р. Лашук. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 160 с. (електронний варіант – <http://evartist.narod.ru/text3/43.htm>)
16. Коновець, О. Про початки традицій інформаційних агентств в Україні [Текст] / О. Коновець // Наукові записки Інституту журналістики. – 2005. – Т. 20. – С.18.
17. Михайлин І. Основи журналістики : підручник / І. Л. Михайлин. – К. : ЦУЛ, 2002. – 284 с.
18. Михайлов С. А. Журналистика Соединенных Штатов Америки [Електронний ресурс] / С. А. Михайлов. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2004. – Режим доступа : <http://evartist.narod.ru/text6/01.htm>.
19. Могилевская Э. Информационные агентства в Интернете / Э. В. Могилевская. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects/tgu-www.woa/wa/Main?textid=1164&level1=main&level2=articles>
20. Могилевская Э. Типологические признаки информационных агентств в Интернете / Э. В. Могилевская // Вестник ВГУ. Серия : Филология. Журналистика. – Воронеж, 2008. – №1. – С. 207–213 (електронний варіант: <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects/tgu-www.woa/wa/Main?textid=1756&level1=main&level2=articles>)
21. Москаленко А. Теорія журналістики : підручник / А. З. Москаленко. – К. : Експрес-об’ява, 1998. – 334 с.
22. Неймаш Т. Інформагентство у законі: Власний бізнес на інформації [Текст] / Т. Неймаш // ТелеКритика. - 2008. - N7/8. - С. 46-47.
23. Нестеряк Ю. Інформаційні агентства як об’єкт наукового дослідження / Ю. Нестеряк. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1351>.
24. Нестеряк Ю. В. Інформаційно-технологічний і творчий потенціал агенційної журналістики (вітчизняний і світовий досвід) : автореф. дис. ... філол. наук / Юрій Васильович Нестеряк. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2005. – 16 с.
25. Орлова В. В. Глобальные телесети новостей на информационном рынке / В. В. Орлова. – М. : Изд-во. «РИП-холдинг», 2003. – 168 с. (електронний варіант – <http://evartist.narod.ru/text5/68.htm>)
26. Основні засади діяльності прес-служб органів державної влади та місцевого самоврядування: світовий та український досвід: довідник. – Донецьк: ДонДУУ, 2011. – 96 с.

27. Гриценко О. Основи теорії міжнародної журналістики : підручник / О. М. Гриценко, В. І. Шкляр. – К. : ВПЦ Київський університет, 2002. – 303 с.
28. Погорелый Ю. А. Информационное агентство: стиль оперативных сообщений [Електронний ресурс] / Под ред. Г. Ф. Вороненковой. М., 2000. – 36 с. – Режим доступу : – <http://www.evartist.narod.ru/text19/018.htm>
29. Рендалл Д. Универсальный журналист / Д. Рендалл // Пер. с англ. А. Порьяза. – СПб. : Терция, 1998. – 368 с.
30. Сапунов В. Зарубежные информационные агентства / В. Сапунов. – С.–П. : Изд-во Михайлова, 2006. – 384 с.
31. Скуртул Г. С. Інформаційне агентство «УКРІНФОРМ»: особливості жанрового контенту / Г. С. Скуртул // Журналістика. Філологія. Медіаосвіта : III Всеукраїнська науково-практична конференція : 2-3 жовтня 2014 р. : тези доповідей. – Полтава : Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка, 2014. – С. 213–217. <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/4248>.
32. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет [Текст] / Мітчел Стівенс, Олсон Бет М. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
33. Технология новостей: от события к идее. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.newsman.tsu.ru/library/main/NewsTech.pdf>. – 2004
34. Українське законодавство : засоби масової інформації. – К., 2002. – 311 с.
35. Халер М. Пошук і збір інформації / Міхаель Халер. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. – 456 с.
36. Reuters Handbook of Journalism. – London, 2008. – 535 p. (http://handbook.reuters.com/index.php/Main_Page)

Інтернет посилання

1. Associated Press [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ap.org/>
2. Агентство “Інтерфакс” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.interfax-news.com.
3. Агентство “Інтерфакс-Україна” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.interfax.com.ua.
4. Агентство “Ітар-ТАРС” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.itar-tass.com.
5. Агентство “Кіодо Цусін” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kyodo.co.jp.
6. Агентство “РІА-новини” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rian.ru.
7. Агентство “Сінхуа” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.xinhua.org.
8. Агентство “Томсон-Ройтерс” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reuters.com>.
9. Агентство “Українські новини” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukranews.com>.
10. Агентство “Укрінформ” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrinform.ua.
11. Агентство “УНІАН” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unian.net.
12. Агентство “Франс Прес” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.afp.com>.
13. Альянс Середземноморських інформаційних агентств [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.aman-alliance.org.
14. Законодавча база Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
15. Інформаційний центр Міністерства юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.informjust.ua/>.
16. Міністерство Юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/11739>.
17. Об’єднання європейських інформаційних агентств [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.newsalliance.org>.
18. Організація інформаційних агентств Азійсько-Тихоокеанського регіону [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.oananews.org.
19. Причорноморська асоціація національних інформаційних агентств – ПАНІА [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bsanna-news.ukrinform.ua>.
20. Телевізійна мережа новин “ВВС” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news.bbc.co.uk>.
21. Телевізійна мережа новин “CNN” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cnn.com>.
22. Телевізійна мережа новин “Аль-Джазіра” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://english.aljazeera.net>.
23. Федерація арабських інформаційних агентств [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.fananeews.com.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ.
2. Медіатека факультету філології та соціальних комунікацій.
3. Медіатека кафедри соціальних комунікацій.